

Притисци на Српску православну цркву (СПЦ) на Косову и Метохији, који трају годинама, последњих дана поново су у жижи јавности након што је самопроглашени поглавар такозване аутокефалне православне цркве Косова Никола Џуфка затражио од привремених институција у Приштини да патријарха српског Порфирија прогласе непожељном особом на КиМ.

Историчар Милош Ковић у емисији "Данас на РТ" оценио је да Џуфка није изолована појава, већ део шире кампање усмерене против СПЦ и српског народа на Косову и Метохији.

Џуфка, држављанин Албаније који се представља као архиепископ Приштине, Пећи и целог Косова, није признат ни од једне канонске православне цркве. У прошлости је без сагласности СПЦ организовао верске обреде у српским храмовима, а пре три године средњовековну српску цркву код Подујева прогласио је албанском.

Епархија рашко-призренска саопштила је да је његово деловање део шире кампање против СПЦ и затражила хитну реакцију надлежних институција.

Ковић је подсетио да Џуфка у јавности износи бројне неистине, од тврдњи да је добио судски спор против СПЦ до представљања као поглавара цркве коју не признаје ни Православна црква Албаније.

"Човек који се појављује ни из чега и проваљује у српске храмове. Проблем је што се то дешава у исто време када имате читав низ напада на СПЦ, њену имовину и њен народ на Косову и Метохији. Ми смо склони да такве појаве потцењујемо, а то се није показало као мудра политика. Кључно је да знамо ко стоји иза њега", рекао је Ковић.

А изостанак реакције Приштине показује, додаје, да је реч о делу ширег политичког пројекта.

"Иза тога се крије настојање привремених приштинских институција да живот Србима учине неподношљивим, да СПЦ учине безопасном, протерају свештенство и присвоје њену имовину. То је део приче по којој су српске светиње наводно илирске, што је потпуна измишљотина, а потом се, кроз закон о држављанству, настоји да се свештенство, нарочито монаштво, примора да напусти КиМ јер наводно нису држављани такозваног Косова", навео је он.

Ковић је указао на то да се притисци не огледају само у деловању појединаца попут Џуфке, већ и у низу конкретних поступака – од онемогућавања богослужења и оштећења српских светиња до угрожавања испоснице Светог Петра Коришког и обијања православних храмова.

"Реч је о смишљеном уништавању једног народа и културних трагова тог народа. С једне стране, имате уништавање, а са друге апропријацију, односно преотимање. У међународном праву за то постоји једна реч – геноцид. Ми то живимо", оценио је Ковић.

Додао је да се таква политика види и у другим потезима Приштине, попут закона о

држављанству, рушења објеката српских породица на Газиводама, притисака на Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, као и одбијања да се српски тужиоци, судије и полицајци врате у институције.

"Хиљаде и хиљаде понижена кроз које Срби на Косову и Метохији свакодневно пролазе остају готово невидљиви у медијима", рекао је Ковић.

Говорећи о самом Џуфки, историчар је оценио да он има малу, али агресивну групу следбеника и да његово деловање треба посматрати у ширем контексту.

"Нема сумње да је ово део система који видимо на целом православном простору, од Хрватске и Далмације до Украјине. Реч је о цепању тела православне цркве и идентитетском инжењерингу који има спољну подршку. Све оно што нам је деловало немогуће и смешно временом постаје стварност ако добије политичку подршку", упозорио је Ковић.

Он је подсетио да су Срби на Косову и Метохији, услед таквих околности, принуђени да за заштиту својих светиња апелују на Кфор и Еулекс.

"И ово што је СПЦ задржала добрим делом је резултат притиска окупатора на КиМ на Албанце који само њих слушају. СПЦ се нашла очи у очи са бруталним насиљем", казао је Ковић.

Осврћући се на политичке прилике у покрајини, оценио је да на Косову и Метохији влада институционална нестабилност.

"Имате стање безвлашћа, константне изборе, привремене органе власти и непрекидну борбу политичких странака. Као историчару, то ме подсећа на анархију и безвлашће карактеристично за 18. и 19. век, уз систематски зулум над Србима", рекао је он.

Ковић је додао да у албанском политичком корпусу постоји широк консензус када је реч о односу према Србима.

"Српска листа није да није покушавала да успостави сарадњу са албанским странкама, али свака од њих зна да би је било каква сарадња са Србима коштала на изборима. Постоји консензус да Србима на Косову и Метохији више нема места", навео је.

Говорећи о ширем регионалном контексту, Ковић је подсетио да је Џуфка недавно боравио код представника такозване црногорске православне цркве и оценио да постоји координација између више неканонских верских организација.

"Између црногорске и хрватске православне цркве постоји одређени степен координације и оне су средство притиска на Србе и СПЦ. Наши противници размишљају регионално и било би наивно игнорисати повезаност тих појава", рекао је он.

Ковић је закључио да је Српска православна црква кључна институција српског националног идентитета.

"Србе, где год да живе, највише повезује црква. Постоји константан притисак да СПЦ буде распарчана. Она је срце идентитета српског народа, део васељенске православне цркве и наша национална институција која вековима чува предање, светиње и оно што нас чини оним што јесмо", поручио је Ковић.

(РТ Балкан)